

Martinus

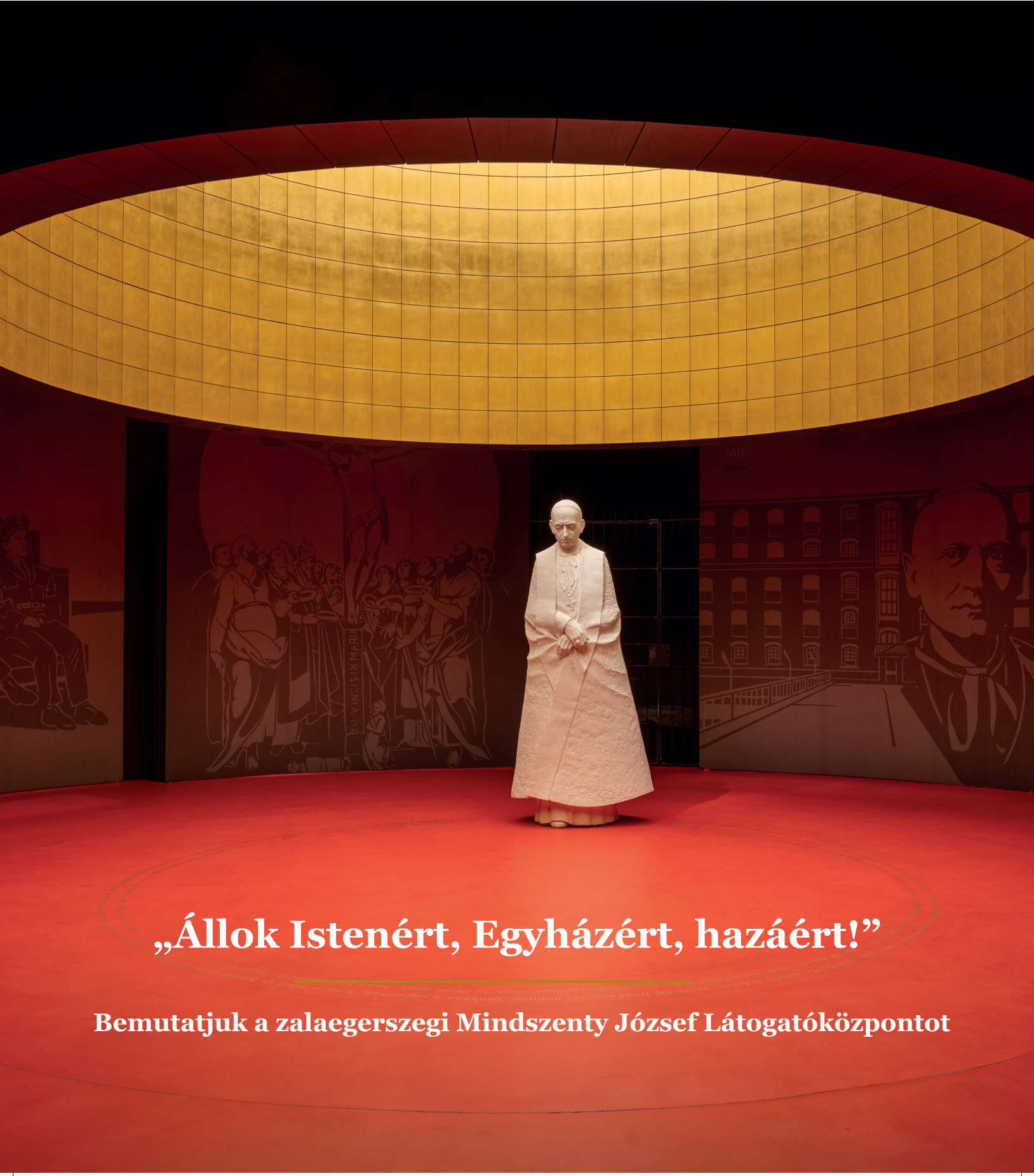
A Szombathelyi Egyházmegye havilapja

XV. ÉVFOLYAM 12. SZÁM

2022. DECEMBER

ÁRA: 250 Ft

www.martinus.hu

„Állok Istenért, Egyházért, hazáért!”

Bemutatjuk a zalaegerszegi Mindszenty József Látogatóközpontot

Éljünk a szeretet ragyogásában!

November 11-12-én ünnepelte Egyházunk és egyházmegyénk Szent Márton püspököt. A szombathelyi ünnepségen, Szent Márton szobránál dr. Székely János megyéspüspök mondott beszédet, amelyet változtatás nélkül közlünk.

Nagy szeretettel köszöntöm én is Érsek atyát, püspök atyát, paptestvéreket, kedves nővéreket, Polgármester urat, kormány-megbízott urat, tisztelt képviselőket, nagy szeretettel köszöntöm a családokat, gyerekeket, idősebbeket, mindenkit, aki eljött a mai estén Szent Mártont ünnepelni. Ünnepelni az ő életében Isten szépségét, erejét és jóságát, amely egy emberi életből a lehető legjobbat hozza elő.

Ma reggel egy hídon mentem át. Gyönyörű volt látni, ahogyan a híd alja még ködben úszott, de a híd teteje már ragyogott a Nap fényében. Valahogyan így emelte ki az Istennel való találkozás a fiatal Mártont a pogányság, a katonai élet ködéből, fel a Szeretet ragyogásába. Valahogyan így emelte ki Európa népeit a kereszténységgel való találkozás a tévedés és bűn homályából az igazság, a hit, a remény és a szeretet ragyogásába. Európát olyan emberek hozták létre, mint Szent Márton, mint Szent Benedek, mint Szent István, Szent Adalbert, Szent Gellért, Szent Mór, Szent Ferenc és Szent Domonkos, Szent Erzsébet és Szent Margit. Európának és benne Magyarországnak addig van jövője, amíg ismeri azt a fényt, amely az ő életüket beragyogta és teljessé tette, a hit és a szeretet fényét, Európának addig van jövője, amíg ebben a világosságban él. Különbözőben visszahull a ködbe, a tévedés és távlat nélküliség homályába.

Ha megkérdeznénk Szent Mártont, hogy mit üzen ma a szülővárosának, akkor többek között – úgy gondolom – így szólna hozzánk: „Amikor a didergő koldust látva egy hirtelen gondolattal kettéhasítottam a vastag és értékes katonaköpenyt, majd amikor éjszaka ezt a fél köpenyt Krisztus vállán láttam, hatalmas öröm árasztott el. Ismerjétek meg ti is a jótett örömét, a szeretet boldogságát.”

Kedves gyerekek! Amikor én kisgyerek voltam, édesanyám mindig arra intett, hogy igyekezzek jót tenni, amikor csak lehet. Egyszer, talán 6-7 éves lehettem, egy idős nénit segítettem le a buszról. Valószínűleg jobban akadályoztam őt a leszállásban, mint ha nem akartam volna segíteni, a néni mégis nagyon örült, nagyon megköszönte. Én pedig, mintha szárnyaim lettek volna, olyan boldogan szaladtam haza. Ugyanezt az örömet éltem át, amikor iskolás koromban a kórházban beteget látogattam, vagy amikor egy koldusszegény idős embert hazavittem és otthon vacsorával vendégeltük meg. Kedves gyerekek! Ismerjétek meg a

jótett örömét! Kedves szülők és tanítók, tanárok! Mindenekelőtt erre segítsétek a gyerekeket, hogy megtanulják a nagylelkűséget, a jóakaratot mindenki felé, hogy gyakorolják szüntelen a szeretet tetteit, ezek tegyék ragyogóvá az életüket, boldoggá a szívüket, ezek adjanak szárnyakat nekik!

Vajon mit üzenne még Szent Márton nekünk, a szülővárosa lakóinak? Minden bizonnyal azt is üzenné, hogy nyissátok ki a lelketeket az Ég felé, Isten felé. Ő, aki szinte megszakítás nélkül imádko-

zott, akinek az alakját a templomban, amikor Istent dicsérte, sokan ragyogónak látták, minket is hív arra, hogy ismerjük meg Isten közelségének örömét, békéjét. Az emberi szívet egészen csak Ő tudja betölteni. A földi dolgok mind végesek, töredékesek és sebzettek. Ismerjétek meg Isten jelenlétének fényét, a benne és vele való élet örömét!

Szombathely

Celldömölk

”

**Éljünk a szeretet ragyogásában,
ismerjük meg egyre jobban a jótett
örömét, legyünk a béke jó munkásai
családunkban és a világban!**

Sárvár

Tótszerdahely

Végül Szent Márton, aki az ellenséges sereggel szemben fegyverek, pajzs és sisak nélkül állt ki az első csatásorba, és aki félelem nélkül kiállt az igazságtalanul elítéltek életéért, a bátor Szent Márton azt is üzeni nekünk, hogy legyünk a béke emberei. Ne fegyverekkel, hanem egy igazságosabb világ felépítésével, a szegény, a beteg, a gyöngye segítségével építsük a szeretet országát! Fogadjuk be a békét, a harácsolásról és önzésről való lemondást mindenekelőtt a lelkünkbe, sugározzuk a békét családjainkban, szánjon ki-ki időt a házastársára, a gyermekeire, élje át a harmónia óráit újra és újra, és végül, mindennek következményeként építsük a békét a világban!

Építsünk egy igazabb világot, ahol a vagyon nem egyre kevesebbek kezében összpontosul, ahol a nemzeti kisebbségek jogait tiszteletben tartják, ahol a fegyverek szavát felváltja az emberi szó, az önmérséklet, a bölcsesség, a megértés szavai.

Szent Márton élete 1700 év után is ragyog, mint a ködből a napfénybe kiemelkedő híd. Ragyog, mert megismerte Isten ragyogását, a szeretet fényét és ebben élt. A mai válságos időkben, a háború borzalmi és az energiaválság idején, amikor úgy tűnik, mintha inogna a talaj az emberiség lába alatt, erősítsük meg a hitünket abban, hogy a világ ma is, minden nehézség ellenére, a teremtető Isten

tenyerén van. Ő az Alfa és az Ómega, a kezdet és a beteljesedés. Elmúlik minden, országok és épületek, autók és a technika többi remekműve, egyedül az Ő szeretete marad meg örökre, és mindazok, akik ennek a szeretetnek a fényében éltek és élnek.

Éljünk a szeretet ragyogásában, ismerjük meg egyre jobban a jótett örömeit, legyünk a béke jó munkásai családjainkban és a világban! Áldott Szent Márton ünnepet kívánok mindenkinek!

Fogadj örökbe egy papot!

Imaháló lelkipásztorainkért

A Szombathelyi Egyházmegyében hívői kezdeményezésre közös imába kezdünk papjainkért. Célunk, hogy egyházmegyénk minden jelenlegi és leendő lelkipásztorát lelkiileg fogadja örökbe valaki, aki egy éven keresztül kíséri őt lélekben-imádságban. Az imádkozó személy vállalja, hogy minden nap elimádkozza egy papért vagy papnövendékért – akinek a nevét ajándékba kapja – a közös napi imát, emellett pedig lehetősége szerint alkalmanként további imákat és áldozatokat vállal érte.

Istenre bízunk, hogy az imakísérést vállaló személy kinek a nevét kapja, és ezzel együtt minden imádkozótól titoktartást is kérünk, hiszen ebben a vállalásban nem a személyes kötődés a fontos, hanem az imádságos elköteleződés. Isten bölcsességébe vetett bizalommal hisszük, hogy minden lelkipásztor a legmegfelelőbb imahátteret kapja majd.

Olyan segítőt keresünk erre a szolgálatra, akik – miként Mózes karjait tartották társai, hogy kitartson az imában, és így a választott nép győzzön az ellenség fölött (vö. Kiv 17,8–13) – vállalni tudják, hogy hűséges és kitartó imájukkal támogatják egy lelkipásztor életét és hivatását, ezáltal pedig felelősséget vállalnak egyházmegyénk papjainak szolgálatáért.

A II. Vatikáni Zsinat a papi szolgálatról és életéről szóló határozata így fogalmaz: „Maguk a Krisztus-hívők pedig legyenek tudatában, hogy tartoznak a papjaiknak, s ezért gyermeki szeretettel kövessék őket, mint pásztorokat és atyákat; osztozzanak gondjaikban, s amennyire lehet imádsággal és tettekkel segítsék papjaikat, hogy azok fölébe tudjanak kerekedni a nehézségeknek és feladataikat gyümölcsözőbben tudják megoldani.” (9. pont).

A papságért végzett ima gyakorlata Kis Szent Terézhez vezethető vissza, aki rendszeresen imádkozott a papokért, különösen megszentelődésükért. Éppen ezért az imaháló közös napi imájának mi is Szent Teréz papokért mondott imádságát választottuk – kérve ezzel az ő égi pártfogását is mind az imádkozók, mind a rájuk bízott atyák számára.

Az imában való elköteleződés egy évre szól, de évről évre újra vállalható lesz – minden decemberben újabb papot fogadhatunk örökbe.

2022. december 10-én, Boldog Brenner János egyházmegyei ünnepén indítjuk útra kezdeményezésünket: ekkor lesz lehetőség kihúzni annak az atyának a nevét, akit a következő évre Isten a szívünkbe bíz.

A kezdeményezés ezzel nem zárul le, később is tudnak csatlakozni mindazok, akik szívesen vállalják ezt a fontos szolgálatot. A Pasztorális Iroda december 10-től kezdődően folyamatosan fogadja a további jelentkezőket, akiknek postai úton juttatjuk majd el a véletlenszerűen kiválasztott atya nevét, akit erre az évre imáikba ajánlunk.

További információ és jelentkezés az egyházmegyei Pasztorális Iroda elérhetőségein (pasztoralis@martinus.hu; 94/513-198; Szombathelyi Egyházmegye 9701 Szombathely, Pf. 41.).

„Kevés olyan hely van az országban, ahol szembe nézhetünk azzal, hogy milyen is volt a 20. századi történelmünk.”

Nemzeti ünnepünkön, október 23-án nyitotta meg kapuit Zalaegerszegen a Mindszentyneum. A kiállítóhely nem csak Mindszenty Józsefnek szeretne emléket állítani, hanem a kommunizmus időszakában üldözött magyar egyházi személyeknek is. Eközben feladatának tekinti, hogy segítsen a közelmúlt történelmével szembenézni, amelyben üldöztek embereket a hitükért, értékeikért. Csengei Ágota tagintézmény vezetővel nem csak bemutatjuk Önöknek a kétszintes épületet, a kiállítótereket, hanem azokról a lelki értékekről is beszélgetünk, amelyek miatt érdemes visszalátogatni az új múzeumba.

Csengei Ágota
Tagintézményvezető

Végigjárva bennem az fogalmazódott meg, talán azt is mondhatjuk, hogy a múzeum nem csak Mindszenty Józsefnek és az üldözött egyházi személyeknek állít emléket, hanem a magyarságnak. Hiszen az egyházi személyeken keresztül láthatjuk, érzékelhetjük mi minden történt népünkkel a II. világháború után.

Igen, ezt én is így gondolom, ezért is szeretnénk, hogy egy zarándokközponttá váljon az intézményünk, mert kevés olyan hely van az országban, ahol szembenézhetünk azzal, hogy milyen is volt a 20. századi történelmünk. Az elmúlt órákban egy nyugdíjas pedagóguscsoportot kísértünk végig a kiállításon, akiknek némelyik terem nagyon nyomasztó volt. Nagyon sok olyan szubjektív elem van a kiállításban, ami az ember lelkére hat és felborzolja az idegszálainkat.

Honnan jött az ötlet, hogy a városban legyen egy múzeum, amely bemutatja Mindszenty József életét és egyben a kommunizmus idején üldözött egyházi személyeknek is emléket állít?

Orbán Viktor miniszterelnök úr és Balaicz Zoltán polgármester úr közötti beszélgetésben merült fel ezelőtt 7 évvel az alapgondolat, hogy legyen Zalaegerszegen Mindszenty bíboros atyának egy állandó kiállítása, hiszen 25 évet szolgált itt a városban, mint apát-plébános és előtte két évig hittant oktatott. Így kezdődött a folyamat, majd az építkezés. A napokban fogalmazták meg a kurátorok, akik felelősek a két kiállítási szint megtervezésért, hogy 7 éves munkájuk fejeződött be és nagyon jó érzés látniuk a munkájuk eredményét.

Bár a múzeumot látni kell elsősorban, most mégis arra kérem, hogy néhány szóval mutassa be a kiállítótereket, mi minden várja a látogatókat?

Induljunk a pince szintről. A múzeum felépítését megelőzte egy régészeti feltárás. A szakemberek nagy örömeire 4 db, 14. századi téглаégető kemencét találtak. Ebből kettőt in situ mutatunk be a nagyközönségnek. Ez szintén egyedülálló hazánkban, hiszen itt meg lehet nézni, hogyan is néztek ki ezek a középkori téглаégető kemencék, melyekben még ott vannak a téglák is. A régészek feltételezése szerint az itt készült téglákból épülhetett a Mária Magdolna Plébániatemplom elődje, valamint a Püspöki udvarház is. A pincészinthez több interaktív kiállítási elem várja a látogatókat: a két kemencét alapul véve megismerhetik a középkori Zala Vármegye szerzetesrendjeit. Látható pl. a középkori Szent Orsolya zarándokjelvény Csatárról. A gyerekekre is gondoltunk, iniciálékát rajzolhatnak, megismerhetik, hogyan készül a téгла.

Az első szint foglalkozik Mindszenty József hercegprímás életútjával. Az első teremben, ahogy belépünk a családjával, a gyermekkorával és az iskoláival ismerkedhetünk meg a látogatók, akik egy nagyon érdekes installációval is találkozhatnak. Látható itt egy keresztelőmedence, amely a csehimindszenti földből készült. Aki ez előtt megáll, az egy csehimindszenti loretti imát is meghallgathat. Az életútja mellett megismerhetjük Mindszenty bíboros ruháit is: mit viselt, amikor pappá, vagy püspökké szentelték.

Külön foglalkozunk egy fotófalon a zalaegerszegi 25 évével: mi köthető a nevéhez, mit épített, mit indított el. Nagyon támogatta az elesetteket, a szegény sorban élőket: hogy csak egyet említsek a sok közül: a cselédlányok részére iskolát hozott létre. Több kulturális témájú civil szervezetet támogatott vagy indított.

Ezután jutunk a kiállítás központi részéhez, ez a Mindszenty tér. Amikor őt bíborossá kreálták, akkor Rómában a Szent István körtemplomot választotta címtemplomává, és ennek mintájára készült ez a körtemplom. Ahogy belépünk a körtemplomba, azt látjuk, hogy aranyozott a falfelület, és középen áll Mindszenty József szobra, amely Rieger József szobrászművész Mária-remetén felállított szobrának a gipszmásolata. Itt el kell csendesednie az ideérkezőnek, hiszen Mindszenty Józsefet hallhatjuk, aki az utolsó szó jogán imáját mondja el, amely egy fohász a békéért, ami napjainkban

ugyanúgy aktuális, mint az 1940-es, 50-es években volt. Megrázó ezt az imát az ő hangján hallani. Ugyanebben a teremben, a szobor mögött egy kicsi cellát láthatunk. Ez azt igyekszik megjeleníteni, hogyan is nézhetett ki az a cella, amelyben őt fogva tartották. A másik oldalon pedig hanganyagot, amelyből kiderül, hogyan vélekedtek róla. Ahogy megyünk, és tovább folytatjuk az életút bemutatását az 1956-os forradalom és szabadságharc idején történetekkel, megismerhetjük az ő házi őrizetből való kiszabadítását. Láthatunk 56-os zászlót, valamint azt a kabátot is, amelyet szabadításakor viselt.

Aztán következik az amerikai nagykövetségen töltött időszak bemutatása. Itt látható az az asztal, amelyen Ő misézett a követségi dolgozóknak.

Külön rész foglalkozik a pasztorációs útjaival. Hiszen amikor elhagyta az amerikai követséget és hazánkat, teljesen más életcélt fogalmazott meg magának. Azt mondta, hogy a világon szétszóródott magyarok lelkipásztora, támasza akar lenni. És ennek megfelelően utazott szerte a világban: a magyarok mindenhol nagy szeretettel fogadták és megerősítette őket a hitükben, ami nekik nagyon fontos volt. Itt nagyon érdekes látványelemek azok a fiókok, amelyekben 11, egyesült államokbeli város városhelyeit helyeztük el, amiket Mindszenty bíboros kapott a látogatásai során.

A kiállítás legutolsó része is nagyon izgalmas szerintem. Kovács Gergely a kiállítás egyik kurátora, kihagyta egy vitrinben azt a helyet, melybe majd a boldoggá avatási eljárásról szóló hivatalos irat kerülhet, ami reményeink szerint minél előbb meg fog történni. Az utolsó részben szintén csehímszentiek földjéből és deszkából készült a sírhant. Aki nagyon figyelmes, az egy világosra festett ajtót is láthat a falon, ami olyan, mintha a mennyországba ment volna át a hercegprímás a halálakor. És persze közben a folyosón végig róla szóló idézeteket olvashatnak a látogatók nevesebb emberektől. Még nagyon sokat tudnék mesélni, mert több interaktív elem is található, amelyek segítségével jobban megismerhetjük

Mindszenty Józsefet, de inkább jöjjön el a kedves Olvasó!

Ha tovább megyünk a második emeletre, ott a kommunizmus időszakában üldözött egyházi személyekről szóló tárlatot nézhetik végig a látogatók, amely az 1945 és 1990 közötti időszakot mutatja be. Teljesen más struktúrával, és elképzelés mentén készült, mint a Mindszenty színt. Az egyik fontos különbség, hogy itt több külön egységre tagolódik a kiállítás. Itt az objektív tényekből haladunk egészen a szubjektív tárgyakig, amelyek majd az utolsó teremben láthatók. Papok, lelkészek személyes tárgyai ezek, amelyeket pl. a Gulágon használtak a misézéshez, vagy a kenyérből sodort rózsafüzér, a fogkefe

nyeléből kifaragott pici fészület. Megható és egyben megrázó tárgyakat láthatunk itt. De nézzük elejéről ezt a kiállítást: a belépéskor két hatalmas hangbúra fogadja a látogatókat. Az egyikben az objektív peranyagot hallgathatja meg az ember történésektől, jogászoktól, a másikban pedig a szubjektív anyagot, tehát a vádalkalmazások elismeréséről.

”

A Mindszentyneum szeretne kapaszkodót, lelki támogatást is nyújtani, hogy megtalálhassuk benne a találkozás lehetőségét önmagunkkal és az Istennel.

A két szint nagyon érdekesen kapcsolódik össze a rotundában, körtemplomban. A második szinten, amikor a látogató belép a körtemplomba, akkor az üldözött papok, lelkészek arcképeit tekintheti meg. Itt a falakon megtudhatjuk, hogy milyen üldöztetésben, megaláztatásban, kínzásban volt részük. És mire ide eljutnak az érdeklődők, addigra már jártak a K-lakásban, ami a megfigyelési módszereket mutatja be; a bírósági tárgyalóteremben, ami szintén megrázó, hiszen be lehet ülni a vádlottak padjába és meg lehet hallgatni egy peranyagot, de fel lehet ülni a pulpitusra is. Ami a gyermekek számára érdekes ebben a kiállításban, az a cserkész szoba. Ahol egy cserkész sátrat is felállítottak a kurátorok, és itt át lehet élni a cserkészéletét, a fiatalok közösségi életét. Ennek a kiállításnak a végén a látogatók elvihetik magukkal Lénárd Ödön cigarettapapírra írt versének másolatát.

A múzeum – ahogy már Ön is sokszor említette – interaktív elemeket is felhasznál a kiállított anyagok élményszerű bemutatására. Ez már 21. századi múzeum-rendezési elvárás, ami kell ahhoz, hogy egy intézmény vonzó legyen a látogatók számára, hogy a látottak valóban maradandó élménnyé alakuljanak? És pl. a fiatalokat is megfogja egy-egy tárlat?

Ez a múzeum teljesen kihasználja a mai kor modern technikai lehetőségeit. Ez abból a szempontból nagyon jó, hogy a fiatalabb korosztályt már nem lehetne megszólítani anélkül, hogy ne lenne tele IT eszközökkel a múzeum. Majdnem mindent kipróbálhatnak, beleülhetnek a fotelba, kihúzza a fiókot, tabletek segítségével, azokon tájékozódva újabb információkhoz juthatnak, olvashatják a titkos akta-
tákat, az eldugott leveleket, nézegethetik a karikatúrákat. Én úgy gondolom, hogy a jövő század múzeumát építették a tervezők.

Sok lehetőséget felhasználtak, hogy élvezetessé tegyék a nem túl egyszerű, könnyű téma bemutatását.

Valóban érdemes úgy elindulni hozzánk, hogy több időt hagyva a kiállításra, próbáljunk meg elmélyülni egy-egy szinten. Nem lehet ezt a tárlatot sietve megtekinteni. Azt reméljük, hogy olyan lelki töltetet kapnak majd a látogatók, miután leülepszik bennük az élményanyag, ami beépül az életükbe. A történelmünk ezen részével is szembe kell nézni. És mindezt el kell mondani a gyermekeinknek, el kell hozni és megmutatni a tárlatot az unokáinknak, hogy igen a te szüleid, nagyszüleid egy ilyen korban nőttek fel. Próbálják elképzelni, milyen lehet 15 évig bezárva élni, önkéntes száműzetésben élni egy követségen, ahonnan nem lehetett kijönni. Vagy, hogy milyen lehetett a Gulágon örömjátékot játszani Placid atyával, aki így tudta életben tartani az embereket. Megrázó dolgokat tapasztalhatnak meg a látogatók, de mindezt újszerű megközelítésben és modern technikai eszközök segítségével bemutatva. Mindemellett Múzeumi Kávézó és Kegytárgybolt is várja a látogatókat. Nagyon sok kiegészítő programmal készülünk, múzeumi esték sorozattal, múzeumi mozi vetítésekkel, családi délutánokkal.

A tárlat kapcsán eszembe jut Horváth József atya, a szombathelyi Kálvária-templom lelkésze. A Szent Márton Utat nagyon sokan járták, járják végig, ahogy pl. az El Camino-t is. Sok a poszt a közösségi médiában arról, ki hol járt, egy nap mennyi km-t tett meg. És József atya szokta kérdezni: de a lélek hol marad? Merthogy a zarándokutak lényege az imádság, az elmélyülés, az Istenhez fordulás. Mindszenty atya, de az üldözött egyházi személyek munkásságát, helytállását sem érthetjük Isten, Krisztus nélkül. A múzeum felvállalhatja-e azt, hogy itt tulajdonképpen egyfajta misszió is zajlik, egy lelki zarándokútra hívják az embereket? Merthogy látjuk, napjainkban éppen a hit szorul egyre hátrébb. Kimondani, még inkább ezzel szembesíteni az embereket majdhogynem sértő.

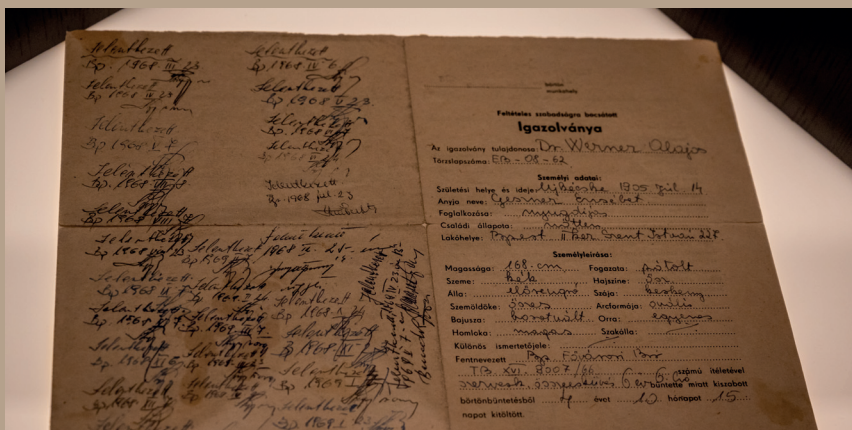
Én azt gondolom, ha olyan lelkiülettel érkezik a látogató hozzánk, akkor megerősödhet az Istennel való kapcsolata, hite.

Ha csak végigfutja valaki fél óra alatt a kiállítást, akkor semmit nem fog kapni. De nem is ez utóbbi a célunk! Ide nem elég egyszer eljönni. A kiállításokat úgy kell végigjárni, mint egy lelkigyakorlatot. Nagyon sok embernek nincs megfelelő ismerete a hercegprímásról. Ebben a kiállításban Mindszenty József személyét több oldalról is megismerhetjük. Meg lehet ismerni, hogy milyen volt a családjával a viszonya. Hogyan emlékeznek rá Zalaegerszegen, hogyan viselkedett házi őrizetben, és hogyan az amerikai nagykövetségen. Mindeközben milyen személyiségfejlődésen ment keresztül. Ha nyitott a lelkünk, és úgy gondoljuk, hogy Mindszenty Józsefen keresztül a Jóisten szól hozzánk, akkor megkapja az ember azt az élményt, hogy a hitét is megerősíti az itt tett látogatás. Több helyre tettünk ki padokat, ami nagyon alkalmas lehet arra, hogy kicsit megálljunk, elcsendesedjünk, imádkozzunk.

Én remélem, aki hozzánk érkezik, az lelkiekben gazdagodva, erősebb hittel fog tőlünk elmenni.

Emellett bízom benne, hogy a nehéz téma végigjárása során, új ismeretekkel is távozik a hozzánk érkező. A Mindszentyneum szeretne kapaszkodót, lelki támogatást is nyújtani, hogy megtalálhassuk benne a találkozás lehetőségét önmagunkkal és az Istennel. Kollégáimmal ezen dolgozunk! Szeretettel várjuk önöket!

Bővebb információkat olvashatnak rólunk: mindszentyneum.hu honlapon

Életkép a Boldog Salkaházi Sára Technikum és Kollégiumról

2022 szeptemberében megnyitotta kapuit a Boldog Salkaházi Sára Technikum és Kollégium. Dr. Székely János püspök atya azért tartotta szükségesnek az intézmény alapítását, mert az Egyház mindig is fontosnak tartotta a gyermekek nevelését, az emberi élet és egészség védelmét, a rászoruló emberek segítségét, gondozását, ápolását. Az iskola alapításával a Szombathelyi Egyházmegye szerepet vállalt az oktatás területén és a szociális szférában jelentkező szakemberhiány enyhítésében is. Az eltelt időszakról kérdeztük a technikum nevelőtestületét.

Boldog Salkaházi Sára Technikum és Kollégium. A Vas megyeiek egy részének talán még ismeretlenül cseng ez a név. Hogyan jön létre napjainkban egy új iskola hónapok leforgása alatt?

Az intézmény hónapok alatt alakult meg szorgalmas munka és összefogás eredményeképpen. Fejlődik, szépül most is folyamatosan. A katolikus technikum terve azonban nem hirtelen jött ötlet. Dr. Székely János megyéspüspök úr álma volt egy olyan intézmény létrehozása, ahol embertársainkat segítő szakmák oktatása zajlik. Erre a mai világban óriási szükség van. Ez a keresztényi segítő szellemiség jelenti az intézmény alapját. Ami az ismertségünket illeti: kis létszámú nevelőtestületünk nagyon sok energiát fektet az intézmény népszerűsítésébe azért, hogy sikeresen beilleszkedjünk Szombathely és Vas megye megannyi lehetőséget nyújtó képzési palettájába.

Milyen szakmák tanulására ad lehetőséget a technikum?

Ötéves technikumi és három éves szakképző iskolai szakmai oktatás zajlik az iskolában oktatás és szociális ágazaton. Az oktatási ágazaton teljesen új képzésként jelent meg az oktatási szakasszisztens képzés, országos szinten az idei tanévben indult először. Ez egy új, a mai kor elvárásaihoz illeszkedő, érettségit és szakmát is adó ötéves képzés. Országos szinten jelenleg mindössze 38 helyen végezhető el, Vas megyében pedig egyedül nálunk. A szociális ágazaton a következő tanévre több képzést is meghirdettünk: az ötéves technikumi képzések között van a nagy népszerűségnek örvendő kisgyermekgondozó, -nevelő képzés, újdonság a szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens, valamint a szociális és rehabilitációs szakgondozó képzés. Hároméves szakképző iskolai képzéseket is hirdettünk:

a diákok jelentkezhetnek szociális ápoló és gondozó, vagy a gyermek- és ifjúsági felügyelő szakra is. A szociális képzéseket a következő tanévben Szombathelyen szintén egyedül nálunk végezhetik el a diákok.

Mi a különbség egy ötéves technikumi képzés és egy gimnáziumi képzés között?

Az ötéves technikumi képzésnek ugyanúgy része az érettségi vizsga letétele a közismereti tárgyakból, mint a gimnáziumokban, így a továbbtanulás lehetősége adott minden diák számára. Aki a jövőben folytatni szeretné a tanulmányait, az ötödik év végén ugyanúgy jelentkezhet egyetemre, a különbség az, hogy a diák az érettségi mellé egy szakmát is szerez. Ezek pedig mind olyan hivatások, melyeknek pszichológiai, pedagógiai, szociális ismeretei később bármilyen, emberekkel

foglalkozó szakmában elhelyezkedő személy számára fontos, használható tudást és tapasztalatot adnak. A technikumi képzés sajátossága még az ösztöndíjrendszer, ami már az első évtől minden diák számára jár és mértéke később a tanulmányi eredménytől függ, akárcsak a pályakezdési támogatásé, melyet a diákok a szakmai vizsga sikeres letétele után kapnak.

Hogyan tudják biztosítani, hogy az iskolában elsajátított elméleti ismereteket életközeli helyzetekben gyakorolhassák a diákok?

Érlelődnek a kapcsolatok a potenciális partnerintézményekkel. Egyes intézményvezetőkkel az érdeklődő szülők már találkozhattak a nyílt napjainkon, illetve az egyházmegye oktatási és szociális intézményei szolgálhatnak a gyakorlatok helyszínül.

Jelentkezz képzéseinkre!

- Kisgyermekgondozó, -nevelő
- Oktatási szakasszisztens
- Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens
- Szociális és rehabilitációs szakgondozó
- Szociális ápoló és gondozó
- Gyermek- és ifjúsági felügyelő

tanulás, hit, közösség

**Említették, hogy nagyon sok energiát fordítanak az új intézmény megismer-
tésére. Milyen alkalmakat kínáltak/
kínálnak a diákoknak és szüleiknek,
hogy megismerhessék a jövő tanévre
vonatkozó képzési palettájukat?**

Október elején volt egy ún. iskolabemu-
tatónk az érdeklődők számára, illetve
október 27-28-án került sor az első nyílt
napokra az intézmény életében. Az volt
az elsődleges cél, hogy a gyerekek és a
szülők megismerhessék a kínált szakmá-
kat, hogy az egyes szakokon belül milyen
tantárgyakkal, tananyagtartalmakkal
találkozhatnak a tanulók, illetve ízelítőt
kapjanak az intézmény hangulatából és a
hétköznapiainkból. Részt vettünk az oladi
Pályaválasztási és Képzési Kiállításon is,
az ajtónk pedig továbbra is nyitva áll az
érdeklődők előtt: a január 13-ai nyílt nap
előtt tervezünk még személyes és online
bemutatkozást, illetve egyéb alkalmat
arra, hogy az érdeklődők választ kaphas-
sanak a kérdéseikre, és megismerhessék
az általunk kínált hivatásokat. Ellátoga-
tunk a szombathelyi és a Szombathely
környéki általános iskolák 8. osztályos
diákjaihoz, illetve a szülői értekezletekre,
pályaorientációs napokra. Intézményünk
ismertető, tájékoztató anyagát nagy
bizalommal elküldtük az általános isko-
lába, plébániákra, hitoktatóknak is, azt
remélve, hogy továbbítani fogják a pálya-
választás előtt álló diákokhoz és szüleik-
hez, hogy minél többen megismerhessék
technikumunkat és a kollégiumunkat.

Mely szakok iránt volt nagy érdeklődés?

Mindegyik hivatásra nagy szükség van.
Ezt erősítették meg az oktatási-nevelési
intézmények, gyermekvédelmi intéz-
mények vezetői beszélgetéseink során.
Különösen a szociális otthonok vezetői
fejezték ki örömeiket, miután megtudták,
hogy milyen szakokat indítunk. Még
ausztriai szociális otthonból is érkezett
nyílt napunkra egy vezető, felajánlva
egy későbbi együttműködés lehetőségét –
gyakorlati helyként – a szociális ápoló és
gondozó szakon tanulmányokat folytató
leendő diákoknak.

Nagy volt az érdeklődés az iskolabemu-
tatónkon és mindkét nyílt napunkon. Az ok-
tatási szakasszisztens szak iránt nemcsak
az újdonsága miatt érdeklődtek nagyon
sokan, hanem azért is, mert nagyon tág
elhelyezkedési lehetőséget kínál: bölcső-
détől a középiskoláig elhelyezkedhetnek
ezzel a végzettséggel. S jó alapot jelent
azoknak, akik pedagógusképző főiskolán,
egyetemen szeretnének tovább tanulni. A
kisgyermekgondozó, -nevelő szakról tud-
tuk, hogy eddig is nagyon népszerű volt,
az érdeklődők számát tekintve ezt most is
meg tudjuk erősíteni.

Fontos számunkra, hogy egészen a csecse-
mőkortól az idős korig képezzünk olyan
szakembereket, akik elhivatottak, nagy
tudással rendelkeznek, és odaadással vég-
zik a feladataikat. Célunk, hogy minden
hozzánk jelentkező megtalálhassa azt a
korosztályt, akivel szívesen foglalkozik,
azt a területet, ahol ki tud teljesedni.
Afelől nincs kétség, hogy a szakma meg-
szerzése után el tudnak-e helyezkedni.
Biztosan tárt karokkal várják majd őket.

**Az intézmény felmenő rendszerben
működik. Hogy érzik magukat az iskola
első gólyái, az idei kilencedik évfolya-
mosok?**

Szerencsések vagyunk, hiszen az egykori
Püspöki Általános Iskola épületét a nyár
során felújították, így egy modern, jól
felszerelt épületben kezdhették meg az
első tanévüket. A diákjaink a két hónap
alatt jó közösséggé kovácsolódtak. Jelen-
leg, valószínűleg a kis létszámból eredően,
családias hangulat jellemzi a minden-
napokat mind az osztályban, mind a
nevelőtestületben. Ezt a hangulatot, az
egymásra való odafigyelést, egymással
való törődést szeretnénk megőrizni a
jövőben is, hiszen ez a katolikus iskolák
egyik fő alapja a lelki élet mellett. Sokan
vidékről választottak bennünket, a szülők
megbízta bennünk, mi pedig szeretettel,
figyelemmel fordulunk a tanulók felé, de
a következetesség sem marad el a nevelés
és az oktatás folyamatában. Tanulóink
olyan szakmákat tanulnak, amely tőlük is
megköveteli majd hivatásuk gyakorlása
közben az empátiát, odafigyelést, törő-
dést, következetességet az oktatási és a
szociális területen egyaránt.

**A Technikummal immár egy szervezeti
egységben működik a Boldog Brenner
János Kollégium, amely megtartotta
védőszentje nevét. Mi vonzza ebbe a
kollégiumba a város 15 iskolájának
diákjait?**

A legtöbb kollégistánk a Premontrei Ren-
di Szent Norbert Gimnáziumban tanul, de
természetesen nálunk nyernek elhelyezést
a Boldog Brenner János Gimnázium és a
saját technikumunk diákjai is. A fennma-
radó helyekre veszünk fel jelentkezőket a
többi középiskolából.

A szülők szempontjaik között első helyen
említik nevelési elveinket. Nehéz eligazod-
ni a mai világban az amúgy is önmaga-
kat kereső fiataloknak, sok – gyakran
negatív – hatás éri őket, ezért a szülők
világos és határozott értékrendszer men-
tén működő intézményt keresnek. Velük
és az oktatási intézményekkel folyamatos
együttműködésben neveljük a diákjain-
kat.

**Csak hívó, katolikus családok gyerme-
keit fogadja az intézmény?**

Nem, jelenleg is több kollégistánk tartozik
más felekezethez, vagy nem is részesült
eddig vallásos nevelésben. A lényeg az,
a kollégiumban és a technikumban is,
hogy elfogadják intézményünk szellemi-
ségét, azonosulni tudjanak a keresztyén
értékrenddel. Olyan légkört igyekszünk
teremtteni, ahol minden diák egyaránt
tud növekedni hitben és szeretetben. A
hitéleti programokat mindig az intéz-
mény lelkipásztorai irányítják, a technikum-
ban a szociális testvérek is részt vesznek
a programok szervezésében. Hozzájuk
is bármikor fordulhatnak kérdéseikkel,
problémaikkal diákjaink.

Melyek a kollégium további előnyei?

Kimagasló tanulmányi átlagunk van
(4,4), mely köszönhető a nagyfokú
személyes törődésnek, a korrepetálások-
nak, tehetséggondozásnak. Változatos
szabadidős tevékenységekkel gazdagítjuk
a kollégisták mindennapjait: versenyek,
ünnepségek, vetélkedők, műsorok, pá-
lyaválasztást segítő programok, városi
akadályverseny, közös meccsnézés.
Amit még megemlítenek látogatóink:
az épület hangulata, a szép kápolna, a
díszterem, a tágas folyosók, családias szo-
bák, a felújítások során kialakított szép
fürdők, és a mindennapos sportolásra
alkalmat adó sportudvar.

Melyek a további terveik?

Nagyon sok tervünk van, közülük kettő
rövid távú: intézményünk további nép-
szerűsítése, valamint az egyik legszebb
egyházi ünnepre készülve az adventi idő-
szakban a diákok, a szülők, a pedagógus-
ok és a technikai dolgozók számára lelki
feltöltődést jelentő programok szervezése.

Mikor lesz a következő nyílt napjuk?

December 9-én, szakmabemutató nyílt
napot tervezünk. Szeretettel várjuk az
érdeklődőket!

„Mi csak a téglát hordjuk, a Jóistent hagyjuk építkezni”

Jubileumát ünnepelte a szombathelyi Martineum

A Martineum Felnőttképző Akadémia hozta el és honosította meg a katolikus felnőttképzést hazánkban mint Magyarország első ilyen jellegű intézménye. Működése fenntartásában ma meghatározó az útkeresés; figyelik a jelzéseket, mik azok a problémák, amelyekre válaszolniuk kell. A november 12-én tartott jubileum alkalmából Maurer Péter igazgatót kérdezte a Magyar Kurír.

Szerző: Trauttwein Éva - Fotó: Lambert Attila

Alapításának harmincadik évfordulóját ünnepli a Martineum Felnőttképző Akadémia. Minek köszönhető ez, miközben a mintát adó osztrák Bildungshaus bezárt?

Úgy tapasztalom, az emberekben nagyon is megvan az igény arra, hogy keressék az élet értelmét, a közösséget. Különösen most, a pandémia idején megélt elszigeteltség után. Ha tudunk olyan közeget nyújtani, ahol az emberek jól érzik magukat, és választ kapnak az őket feszítő kérdésekre, akkor részt fognak venni programjainkon. Meggyőződésem, hogy a katolikus felnőttképzésnek van jövője Magyarországon. Amire igény mutatkozik, arra megszervezzük a programot. Figyeljük a visszajelzéseket, és a tapasztalt érdeklődés nyomán haladunk. A harminc év alatt kialakult az intézmény hírneve, ismernek és keresnek minket.

Hogyan határozza meg az intézmény küldetését?

Mára leginkább a Szombathelyi Egyházmegye lelkigyakorlatos központja vagyunk. Mindenféle lelkigyakorlatnak helyet adunk, és az Egyház belső képzései is hangsúlyosan szerepelnek kínálatunkban. Nálunk szervezzük meg például az akolitusok, sekrestyések képzését, de a papi rekollekciók helyszíne is mi vagyunk. A Martineum küldetése ma is a lelki-szellemi-kulturális megújulás, a közösségépítés segítése. Fontos számunkra a társadalomra való nyitottság, és hangsúlyosan hordozni akarjuk a világnézeti elkötelezettségünket.

Hogyan jött létre az intézmény?

A sarutlan karmeliták egykori kolostorának épülete a '80-as évek második felében kerülhetett az egyházmegye tulajdonába. Már ebben az időben jelentős közösségi élet volt a Szent Kereszt Lelkészségen, aminek motorja Horváth József (Oké) atya volt. Itt kezdődött el a laikus hitoktatók képzése, egyházmegyei teoló-

giai tanfolyam keretében. Megszületett a döntés a ház bevonásáról a pasztorációba, és megkezdődött az infrastruktúra kiépítése. Külföldi egyházi támogatással és számos magánszemély adományával akkor egy modern épület jött létre előadótermekkel, szálláshellyel. 1992-ben elsőként az országban a Martineum lett a szó klasszikus értelmében katolikus felnőttképző intézmény.

Mit emel ki ebből a harminc évből?

Mérföldkő volt például az egyházmegyei zsinat megszervezése. Sikeres volt a fiataloknak szervezett, az Egyház társadalmi tanítását feldolgozó hétvégesorozat. A kilencvenes években kezdtünk el ikonfestő tanfolyamokat szervezni, azóta több műhely nőtte ki magát, s az ikonfestők országosan erős közösséget alkotnak. Nagy értéknek tekintem, hogy kialakult az ikonfestés kultúrája Magyarországon.

Mik a Martineum adottságai?

Az egyházmegye számára kiváló lehetőség, hogy lelkigyakorlatos házzal rendelkezik. Az alsó szinten levő konferenciateremben a galériával együtt közel kétszázan férnek el. Négy szemináriumterem, étterem és nyolc szoba található még a földszinten. Az egy-, két- és háromágyas fürdővel ellátott szobák többsége az emeletre került. 2012-ben állami támogatásból el tudtuk kezdeni a ház korszerűsítését. 2013-ban, egy újabb támogatásnak köszönhetően a fürdőszobákat tudtuk modernizálni. Most készült el intézményünk legújabb beruházása, a lift, melynek segítségével akadálymentesen elérhetők az emeleten lévő szobák. Az átadást a jubileumon ünnepeljük. Folyamatosan igyekszünk korszerűsíteni, de mindenben a minimalizmusra törekszünk. Vallom, hogy meg kell maradnunk szerénynek, nem szeretem a hivatkozást.

Mi ma a legnagyobb kihívás Önök előtt?

Ma az érdeklődés fenntartása a legnehezebb feladat: mindig kell valami új. Másrészt önfenntartónak kell lennünk, ugyanakkor a programjainkat megfizethető áron kell nyújtunk. Fenntarthatóság és elérhetőség – a két szempont, ami között egyensúlyozva kell haladnunk. Ezért munkatársaink folyamatosan keresik a pályázati lehetőségeket, hogy ezek révén kedvezőbbé tegyék a részvétel költségeit. Feladatunk, hogy mindig észrevegyük, hol adódnak új dolgok és kihívások. Szeretnénk hozzásegíteni az embereket ahhoz, hogy az életük különböző területein tájékozódást, tájékoztatást kapjanak. Fontosak számunkra az együttműködések is, jelenleg az Apor Vilmos Katolikus Főiskolával közösen tervezzük elindítani Szombathelyen az organikus pedagógiai képzést. Törekszünk a színes programkínálatra. Fogadjuk plébániák megkereséseit, megszervezzük számukra az igényelt képzést. Mindig nyújtunk az ünnepekhez kapcsolódó lelki előkészületi alkalmakat. Sok a családot erősítő programunk, figyelünk a speciális élethelyzetben lévők lelkigondozására. Szívesen csatlakozunk új kezdeményezésekhez.

Hogyan látja a jövőjüket?

Nem szeretek panaszkodni. Ha mindent megteszünk, hogy működjön, akkor nem kell félni a jövőtől. A Gondviselő azért gondviselő, mert majd gondunkat viseli, nem szabad aggódni. Biztos háttérrel ad a működéshez, hogy sok munkatársunk húsz-harminc éve nálunk dolgozik. Fontos intézménye vagyunk az egyházmegyének, szeretnek minket, látják a munkánk értelmét, ezért gondjuk van ránk. Takarékosak vagyunk, szerényen élünk. Mint vezető ragaszkodom a visszafogottsághoz. Ugyanakkor tudom, lépünk kell az energiateljesítmény irányába. Kicsi, de biztos lépéseket teszünk. A téglát hordjuk, a Jóistent hagyjuk építkezni.

Vigasztalódjál én népem, vigasztalódjál!

Fekete Szabolcs Benedek segédpüspök karácsonyi üzenete

Vigasztalódjál én népem, vigasztalódjál! Izaiás próféta ezen üzenetét emelném ki egyházmegyéim havilapjának idei adventi számában.

Mindenki volt már közülünk szomorú. Amikor Izaiás nekiállt a vigasztalás prófétai feladatának, nem egyszerűen szomorú embereket kellett vigasztalnia. Feladata sokkal nehezebb volt. A szomorúság, amit meg kellett szüntetnie több volt a hétköznapi levertségnél, több volt egy általános sértődöttségnél. Izaiásnak egy reményvesztett népet kellett vigasztalni, aki életének értelmét kezdte elveszíteni.

Ez a szomorúság bárkin úrrá lehet, amikor minden összedőlni látszik, amikor minden megkérdőjeleződik, amikor olyan nehéz a jövőre, a holnapra gondolni, amikor legszívesebben kifutnánk a világból...

Az ember, ha már nincs kedve semmihez, képes a tétlenség magányában gubbasztani. Ilyen életállapotban hogy vigasztal Izaiás? Nem ül le mellénk és nem nyalogatja velünk együtt a sebeinket. Nem hagy meg minket a tétlenségben, a semmittevésben, nem engedi, hogy elveszítsük jövőképünket, hanem munkára hív! Miféle munkára? Kemény, küzdelmes feladat a vigasztalanság felszámolása. Izaiás kihív bennünket a sivatagba, hogy legyünk útépipítők. Nem ígéri, hogy könnyű lesz a dolgunk. Hisz a sivatag száraz, víz nélküli vidék, ahol a nap égetően süt, a szél pedig kiszáritja bőrünket. Izaiás ráadásul a sivatagok sivatagába hív minket. Ahol nemcsak homokdűnék, hanem kopár hegyek, völgyek és szakadékok is vannak. Ilyen helyen utat építeni. Ezt kéri Izaiás vigasztalódásunk érdekében: kezdjük el a hegyeket lebontani, és a szakadékokat feltölteni.

Amikor Jézus elbúcsúzott tanítványaitól, azt mondta nekik: „Ne szomorkodjatok, mert más Vigasztalót is küldök nektek!”

Ő a mi egyetlen reményünk, az Ő újra eljövetele lehet egyedül vigasztalásunk alapja.

„Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit!” És Izaiás szava ma is aktuális. Ha szétnézünk, bizony látjuk a kietlen sivatagot, a békétlenséget nemcsak a háború sújtotta szomszédjainknál, hanem saját környezetünkben, munkahelyeinken, családjainkban. Láthatjuk a rengeteg emberhegyet, és ami elcsüggesztőbb, az emberek között a szakadékokat.

Tudjuk, hogy a Messiás egyszer már érkezett. Hogy hogy tud még egyszer eljönni hozzánk? Emlékezzünk csak Izaiás és Keresztelő János tanácsára. Kezdjünk el munkálkodni. Környezetünkben számoljuk fel az elszigetelt emberhegyeket. Töltsük fel a viszály és gyűlölködés szakadékait a béke talajával. Ami egyenetlen, váljon egyenessé, ami göröngyös a mi életünkben, váljon sima úttá. Készítsünk utat szívünkben Istenünknek, nagy ajándékot, vigasztalást hoz majd nekünk.

Krisztus születése - Pecöl, Kisboldogasszony-templom

Tudjuk, hogy a Szentlélekre gondolt, de ezzel a mondatával burkoltan kimondta azt is, hogy Ő maga is Vigasztaló!

Izaiás munkára felhívó szava évszázadokkal később újra életre kel. Az utolsó ószövetségi próféta, a Megváltó rokona, Keresztelő János az ő szavait idézi:

Boldog Brenner János Ünnepe

2022. december 10.

Program:
10.00

Püspöki szentmise

Főcelebráns: Dr. Székely János megyéspüspök
Szentbeszédet mond: Dr. Márfi Gyula ny. veszprémi érsek
Helyszín: Szombathely, Székesegyház

18.00

Püspöki szentmise

Főcelebráns: Dr. Székely János megyéspüspök
Helyszín: Szentgotthárd, Nagyboldogasszony-templom

19.00

Zarándoklat a Nagyboldogasszony-templomtól
Rábakethelyen át Zsidára,
a vértanúság emlékkeresztjéhez
A zarándoklatot vezeti: Dr. Székely János megyéspüspök

A zarándoklat során kerül sor
a Brenner János emlékére készült,
felújított Piéta-szobor megáldására Rábakethelyen

Istentől áldott,
kegyelmekben gazdag
karácsonyt kívánunk
Olvasóinknak!

Mindenható Örök Isten, áldd meg, oltalmazd, és töltsd el
kegyelmeddel egyházmegyénket!

Áldd meg papjainkat, szerzeteseinket és papnövendékeinket! Add,
hogy őrizzék az imádság lelkületét, és a nagylelkű, szolgáló szeretet
útját járják! Add, hogy hűségesek maradjanak a kereszthordozás
idején is!

Áldd meg egyházmegyénk családait! Adj a házastársaknak hitet,
hűséget és őszinte szeretetet!

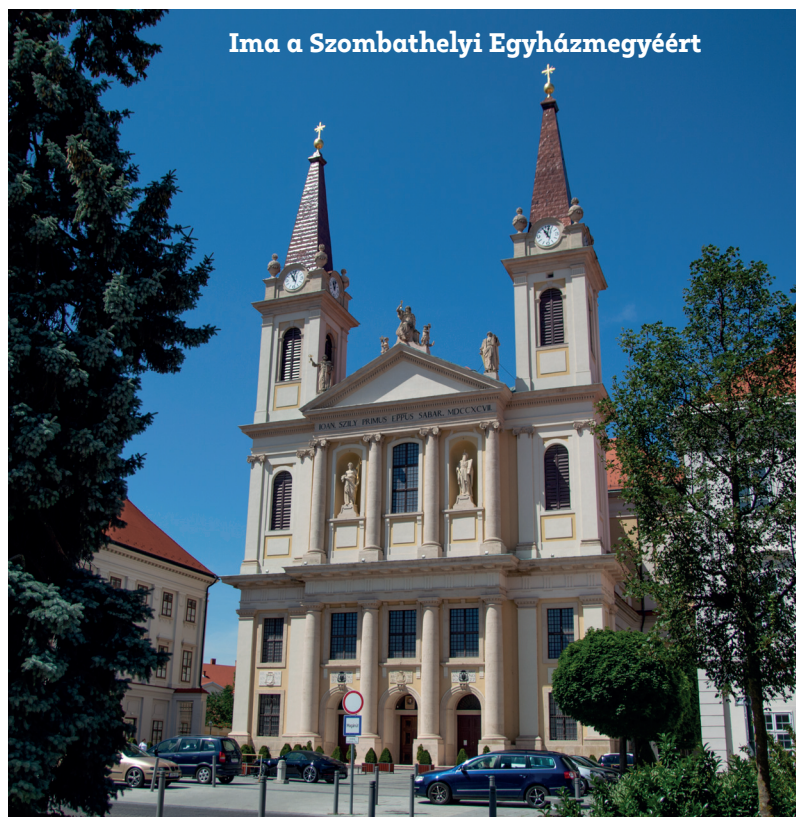
Áldd meg fiataljainkat! Segítsd őket, hogy növekedjenek a szív
bölcsségében, az irántad és a felebarát iránti szeretetben!

Áldj meg egyházmegyénkben minden Téged követő keresztényt, és
áldd meg mindazokat, akik talán még nem is tudják, de utánad
vágyakoznak! Fölajánlom imádságomat, szenvedésemet,
szeretetemet egyházmegyénk egész közösségéért.

Boldogságos Szűz Mária, Egyházunk Anyja – könyörögj értünk!
Szent Márton, egyházmegyénk védőszentje – könyörögj értünk!
Egyházmegyénk összes szentjei és boldogjai - könyörögjetekek értünk!

Ámen.

Ima a Szombathelyi Egyházmegyeért

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Főszerkesztő: Molnár Péter • **Szerkesztők:** Déri Péter, Fábíán Tamás, H. Pezenhófer Brigitta,
Dr. Kürnyek Róbert, Molnár Péter, Nagy Dóra, Pálinger Réka, Rónainé Magyar Krisztina
Kiadó: Martinus Könyv-és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.)
Telefon: 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu
Felelős kiadó: Dr. Perger Gyula
Nyomdai kivitelezés: Yeloprint Kft. • **ISSN 2060-145X**
Az újságban megtalálható cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.